

Centre for Graduate Studies

AMSU5403
Isu Akidah dan
Pemikiran Islam

AMSU5403
ISU AKIDAH DAN
PEMIKIRAN ISLAM

Dr Ismail Mamat

Pengarah Projek: *Prof Dr Mansor Fadzil*
Assoc Prof Dr Arifin Hj Zainal
Open University Malaysia

Penulis Modul: *Dr Ismail Mamat*
Universiti Islam Antarabangsa Malaysia

Penyederhana: *Abd Halim Syihab*
Kolej Universiti Islam Selangor (KUIS)

Dibangunkan oleh: *Centre for Instructional Design and Technology*
Open University Malaysia

Dicetak Oleh: Meteor Doc. Sdn. Bhd.
Lot 47-48, Jalan SR 1/9, Seksyen 9,
Jalan Serdang Raya, Taman Serdang Raya,
43300 Seri Kembangan, Selangor Darul Ehsan

Edisi Pertama, Ogos 2012

Hak cipta © Open University Malaysia (OUM), Ogos 2012, AMSU5403

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada bahan ini boleh disalin semula dalam mana-mana cara tanpa kebenaran secara bertulis daripada Presiden Open University Malaysia (OUM).

Isi Kandungan

Panduan Kursus		ix-xvi
Topik 1	Konsep, Asas dan Dasar Akidah dan Pemikiran Islam	1
1.1	Definisi Akidah dan Pemikiran Islam	2
1.1.1.	Definisi Akidah	2
1.1.2	Definisi Pemikiran Islam	3
1.1.3	Beberapa Ciri Pemikiran Islam	4
1.2	Asas dan Dasar Akidah Islamiah	5
1.2.1	Sumber-sumber Akidah	5
1.3	Persoalan Pokok dalam Akidah Islamiah	7
1.4	Asas dan Dasar Pemikiran Islam	8
1.5	Persoalan Pokok dalam Pemikiran Islam	10
	Rumusan	11
	Kata Kunci	11
	Rujukan	11
Topik 2	Beberapa Tokoh dan Karya Utama Kalam dan Falsafah	12
2.1	Abu al-Hasan al-Ash`Ari dan Karya Utamanya	13
2.1.1	Biodata	13
2.1.2	Pencapaian dan Sumbangan	13
2.1.3	Karya Utama	15
2.2	Ibn Sina dan Karya Utamanya	17
2.2.1	Biodata	17
2.2.2	Pencapaian dan Sumbangan Ibn Sina	18
2.2.3	Karya Utama	24
	Rumusan	26
	Kata Kunci	26
	Rujukan	26
Topik 3	Beberapa Tokoh dan Karya Utama Tasawwuf, Kajian Agama dan Pemikiran	28
3.1	Al-Ghazali, Sumbangan dan Karya Utamanya	29
3.1.1	Biodata	29
3.1.2	Sumbangan al-Ghazali	30
3.1.3	Karya Utama al-Ghazali	31

3.2	Ahmad Deedat dan Karya Utamanya	33
3.2.1	Biodata	33
3.2.2	Karya Tulisan	35
3.3	Muhammad al-Ghazali dan Karya Utamanya	36
3.3.1	Biodata	36
3.3.2	Karya-karya Syaikh Muhammad al-Ghazali	37
	Rumusan	39
	Kata Kunci	40
	Rujukan	40
Topik 4	Beberapa Persoalan Utama Ilmu Kalam di Malaysia	41
4.1	Konsep Uluhiyyah, Rububiyyah dan Asma' Wa al-Sifat	42
4.1.1	Konsep Uluhiyyah	42
4.1.2	Konsep Rububiyyah	44
4.1.3	Konsep Asma' Wa al-Sifat	45
4.2	Isu Akliah (Rasional) sebagai Asas Perbincangan Teologi	47
4.2.1	Pengertian Akal	47
4.2.2	Peranan Akal	49
4.2.3	Akal dalam Perbincangan Teologi	51
4.3	Isu Jaringan Islam Liberal	53
	Rumusan	56
	Kata Kunci	57
	Rujukan	57
Topik 5	Epistemologi dan Penjajahan Epistemologi	58
5.1	Definisi Epistemologi	58
5.2	Sumber, Tabiat dan Pencapaian Pengetahuan	59
5.3	Implikasi Penjajahan Epistemologi	64
	Rumusan	67
	Kata Kunci	68
	Rujukan	69
Topik 6	Islamisasi Ilmu (Semasa)	71
6.1	Sejarah dan Rangka Kerja Islamisasi Ilmu (Semasa)	71
6.1.1	Definisi Ilmu	72
6.1.2	Pembahagian Ilmu	72
6.1.3	Ilmu Semasa	73
6.1.4	Pengenalan Kepada Islamisasi Ilmu	73
6.1.5	Sejarah dan Rangka Kerja Islamisasi Ilmu	73
6.1.6	Idea dan Metode Islamisasi Ilmu	76

6.2	Kepentingan Islamisasi Ilmu	79
6.2.1	Kepentingan Ilmu Menurut al-Quran	79
6.2.2	Kepentingan Islamisasi Ilmu	80
6.2.3	Islamisasi Ilmu di Malaysia	81
	Rumusan	85
	Kata Kunci	86
	Rujukan	86
Topik 7	Isu Mazhab di Malaysia	87
7.1	Akidah Ahli al-Sunnah Wal Jama'ah di Malaysia	87
7.1.1	Alam Melayu sebagai Rantau Ahl al-Sunnah Wa al-Jamaah	89
7.2	Perbincangan Tentang Mazhab Akidah Lain (Salafi, Wahabi, Syiah dan Muktazilah)	92
7.2.1	Salafi	92
7.2.2	Wahabi	93
7.2.3	Syiah	94
7.2.4	Muktazilah	95
	Rumusan	96
	Kata Kunci	97
	Rujukan	97
Topik 8	Falsafah al-Ghazali dan Falsafah Ibn Rushd	98
8.1	Pandangan al-Ghazali Terhadap Falsafah	99
8.2	Impak Pandangan al-Ghazali Terhadap Falsafah	102
8.3	Kritikan Ibn Rushd Terhadap Pandangan al-Ghazali	104
8.3.1	Kritikan Ibn Rushd Terhadap al-Ghazali	105
	Rumusan	108
	Kata Kunci	108
	Rujukan	109
Topik 9	Tasawwuf dan Tarekat di Nusantara	110
9.1	Konsep Tasawwuf	110
9.2	Perkembangan Tasawwuf dan Tarekat di Nusantara	111
9.3	Kumpulan-kumpulan Tarekat Sufi yang Berkembang dalam Masyarakat Melayu	113
9.4	Pemikiran Sintesis Syeikh Abdul Samad al-Palembani	116
9.4.1	Pemikiran al-Palembani	117
	Rumusan	118
	Kata Kunci	118
	Rujukan	118

Topik 10	Nur Muhammad dan Wahdah al-Wujud	120
10.1	Polemik Nur Muhammad di Alam Melayu	121
10.2	Polemik Wahdah al-Wujud dalam Pemikiran Ulama Melayu	124
10.2.1	Hamzah Fansuri	125
10.2.2	Wahdah al-Wujud Menurut Golongan Sufi	126
10.2.3	Golongan Sufi yang Menetapkan Wahdah al-Wujud Juga Menolak Hulul dan Ittihad	128
10.2.4	Penjelasan Ulama-ulama Sufi Tentang Wahdah al-Wujud	129
	Rumusan	132
	Kata Kunci	133
	Rujukan	133
Topik 11	Kajian Ajaran Salah/Sesat di Malaysia	135
11.1	Definisi Ajaran Salah/Sesat	135
11.2	Kategori dan Ciri-ciri Ajaran Salah dan Sesat	136
11.3	Sejarah Kemunculan Ajaran Salah/Sesat	138
11.4	Contoh Kumpulan Ajaran Salah/Sesat dalam Masyarakat Melayu	139
11.4.1	Kumpulan Klasik	139
11.4.2	Kemunculan Kumpulan Baru	141
	Rumusan	147
	Kata Kunci	148
	Rujukan	148
Topik 12	Toleransi Agama dan Pluralisme Agama	149
12.1	Konsep Toleransi Agama	149
12.2	Isu Toleransi Agama	150
12.3	Konsep Pluralisme Agama	156
12.4	Isu Pluralisme Agama	157
	Rumusan	162
	Kata Kunci	164
	Rujukan	164
Topik 13	Dialog Sesama dan antara Agama, Peradaban dan Budaya	166
13.1	Prinsip dan Kepentingan Dialog dalam Islam	167
13.2	Konsep Dialog Sesama Agama	170
13.3	Konsep Dialog antara Agama	171
13.4	Konsep Dialog Peradaban dan Budaya	173
13.5	Kepentingan Dialog di Malaysia	175

Rumusan	177
Kata Kunci	178
Rujukan	178
Topik 14 Beberapa Ideologi Barat (Sekularisme, Feminisme, Liberalisme dan Lain-lain)	180
14.1 Islam dan Sekularisme	181
14.2 Islam dan Feminisme	186
14.3 Islam dan Liberalisme	189
14.4 Islam dan Beberapa Falsafah Etika Barat	194
14.4.1 Utilitarianisme	194
14.4.2 Hedonisme	197
Rumusan	201
Kata Kunci	202
Rujukan	202

ISBN 978-967-316-988-7

9 789673 169887

OPEN UNIVERSITY MALAYSIA
Jalan Tun Ismail, 50480 Kuala Lumpur
<http://www.oum.edu.my>